

Udskriftsdato: 10. januar 2026

VEJ nr 9737 af 10/08/2017 (Gældende)

Vejledning om etablering af lokale naturråd

Ministerium: By-, Land- og Kirkeministeriet

Journalnummer: Erhvervsmin.,
Erhvervsstyrelsen, j.nr.

Vejledning om etablering af lokale naturråd

1. Indledning

Kommunalbestyrelserne skal ifølge planlovens § 11 a, stk. 1, nr. 14, jf. lovbekendtgørelse nr. 1529 af 23. november 2015, som ændret ved lov nr. 668 af 8. juni 2017, fastsætte retningslinjer i kommuneplanen for varetagelse af naturbeskyttelsesinteresserne og i den forbindelse udpege Grønt Danmarkskort som led i en forstærket indsats for større og bedre sammenhængende naturområder, jf. planlovens § 11 a, stk. 2. Det vil understøtte en positiv udvikling i biodiversitet og indfrielsen af intentionerne med Naturplan Danmark (biodiversitetsstrategi). Samtidig vil udpegningen bidrage til at opfylde FNs og EUs 2020 biodiversitetsmål om at standse tilbagegangen i biodiversiteten.

Bekendtgørelse om etablering af lokale naturråd træder i kraft den 10. august 2017.

Hensigten med denne vejledning er, at den kan tjene som inspiration for kommuner og lokale naturråd i arbejdet med etablering af lokale naturråd og udpegning af Grønt Danmarkskort.

2. Naturrådernes oprettelse

Der skal oprettes i alt 20 lokale naturråd. Inddelingen af kommunerne i 20 geografiske områder med hvert sit lokale naturråd følger af bilag 1 til vejledningen.

De foreninger og organisationer, som ifølge bekendtgørelse om etablering af lokale naturråd kan være repræsenteret, er:

- relevante landsdækkende erhvervsorganisationer,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, og
- lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål eller i øvrigt er knyttet til interesser forbundet med beskyttelse og benyttelse af natur.

Landbrug & Fødevarer, Dansk Skovforening og Dansk Erhverv er eksempler på relevante erhvervsorganisationer. Tilsvarende er Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Danmarks Jægerforbund og Friluftsrådet eksempler på landsdækkende grønne organisationer. Men også andre organisationer kan komme på tale.

De lokale foreninger og organisationer skal have et lokalt udspring og være selvstændige foreninger henholdsvis organisationer for at opfylde bekendtgørelsens betingelse. Det er derfor ikke tilstrækkeligt, at der er tale om lokale afdelinger af landsdækkende organisationer.

De lokale naturråd vil blive oprettet mellem 1. november 2017 og 15. januar 2018. Relevante foreninger og organisationer skal have minimum 4 uger til at indstille medlemmer til det lokale naturråd. Oplysninger om oprettelse af de lokale naturråd og frister for tilmelding findes på kommunernes hjemmesider.

Medlemmerne af de lokale naturråd skal være repræsentanter for de relevante foreninger og organisationer. Privatpersoner kan ikke være medlemmer.

For at sikre at de lokale naturråd bliver arbejdsdygtige, kan der højst være 20 medlemmer af det enkelte råd. Det skal tilstræbes, at der i rådet er en ligelig repræsentation af organisationer og foreninger, der varetager forskellige interesser i forbindelse med planlægning for natur. Hermed forstås som udgangspunkt en ligelig repræsentation af natur-, miljø- og friluftsimteresser på den ene side og erhvervsinteresser på den anden side. Kravet om ligelig repræsentation gælder også, hvis rådet består af færre end 20 medlemmer.

Det bemærkes, at ligestillingsloven finder anvendelse. Det betyder, at foreninger og organisationer skal indstille både en mand og en kvinde, når de indstiller medlemmer og suppleanter til de lokale naturråd. Kravet kan dog fraviges i særlige tilfælde, f.eks. hvis det ene køn kun i ringe omfang er repræsenteret eller valgt ind i foreningen eller organisationen.

De kommuner, som varetager sekretariatsbetjeningen af de lokale naturråd og har ansvaret for at ned-sætte de enkelte råd, skal påse, at rådet ikke består af mere end 20 medlemmer (eksklusive kommunale) og består af en ligelig repræsentation af foreninger og organisationer, der varetager forskellige interesser i forbindelse med planlægning for natur. I tilfælde af, at der er anmeldt mere end 20 medlemmer, eller at der ikke er en ligelig repræsentation af henholdsvis natur-, miljø- og friluftsinteresser og erhvervsinteresser, træffer sekretariatskommunerne i samarbejde med de øvrige kommuner i det pågældende geografiske område beslutning om, hvem der kan være medlem.

3. Naturrådenes opgaver

De lokale naturråd får til opgave at bistå kommunerne med et forslag til udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. Naturrådene skal basere deres arbejde på det materiale, som kommunerne stiller til rådighed. Det vil som minimum dreje sig om relevante udtræk fra Digitale Naturkort. Kommuner kan også vælge at præsentere de lokale naturråd for et forslag til udpegning, som rådet kan tage udgangspunkt i.

Det er ikke en forudsætning for at deltage i naturrådenes arbejde, at repræsentanterne for foreninger og organisationer har indgående kendskab til naturplanlægning. De deltagende kommuner bør derfor i fornødent omfang rådgive om formålet og indholdet i den hidtidige planlægning for naturbeskyttelsesinteresser samt indholdet i de enkelte kortlag i Digitale Naturkort. Kommunerne forventes at give naturrådene medlemmer en introduktion til, hvad udpegning af Grønt Danmarkskort indebærer.

Naturrådene skal komme med et forslag til udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. I dette arbejde bør naturrådene på baggrund af bl.a. udtræk fra Digitale Naturkort i hvert fald drøfte:

- Hvad skal udpeges som områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser?
- Hvad skal udpeges som potentielle naturområder, der udvider eller skaber sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder?
- Hvad skal udpeges som naturområder, som samtidig bidrager til andre formål (synergieffekter)?

Naturrådene kan således blandt andet komme med forslag til udpegning af potentielle økologiske forbindelser, som sammenbinder eksisterende værdifuld natur. Naturrådene kan også foreslå udpegninger af potentielle naturområder ud fra et fokus på, hvor ny natur nemmest kan realiseres.

Det er ikke et krav, at naturrådet opnår enighed. Et forslag kan således ledsages af udtalelser, herunder mindretalsudtalelser.

Det vil være op til de enkelte naturråd at beslutte, hvordan arbejdet nærmere tilrettelægges, herunder om de omfattede kommuner på forhånd stiller et forslag til udpegning til rådighed for rådernes arbejde. Det vil tilsvarende være op til det enkelte naturråd, om rådet afslutter sit arbejde med et samlet forslag til udpegning inden for det pågældende geografiske område, eller om rådet vælger at komme med forslag til udpegninger af enkelte specifikke områder eller forslag på et mere overordnet eller strategisk plan. Af denne grund anbefales det, at naturrådenes forslag ledsages af en overordnet beskrivelse af den tilgang til arbejdet med udpegning af områder, som rådet har valgt. Derudover vil det være hensigtsmæssigt, hvis rådene på et overordnet plan beskriver baggrunden for nye udpegninger.

Det vil være naturligt, at naturrådene foretager høringer eller på anden vis inddrager berørte lodsejere og andre borgere. Det kan f.eks. være i form af borgermøder, workshops eller kontakt til konkrete lodsejere med invitation til at sende forslag eller bemærkninger.

For at sikre det bedst mulige grundlag for, at forslag, bemærkninger og udtalelser fra de lokale naturråd kan anvendes i den videre kommunale proces, bør rådene i deres udpegning af nye (potentielle) naturområder have fokus på de rammer, som kommunerne efter bl.a. planloven er underlagt. Kommunerne er således forpligtede til at afveje udpegningen af konkrete nye naturområder mod en række andre hensyn – f.eks. væsentlige erhvervsinteresser. Det vil sige, at det bør indgå i de lokale naturråds overvejelser, om udpegning af nye naturområder, som kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende

værdifulde naturområder, inddrager områder udlagt til andre formål efter planloven, som ikke er forenelige med en realisering af Grønt Danmarkskort, f.eks. intensivt drevet landbrugsjord eller udpegede udviklingsområder.

De lokale naturråd har en rådgivende rolle i relation til kommunernes arbejde med at udpege områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. De lokale naturråd er ikke tillagt myndighedsbeføjelser og har ikke vetoret over de kommunale beslutninger. Det er kommunerne, der har ansvaret for, at der foretages en udpegning af områder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort. Ethvert medlem af et lokalt naturråd kan fremsætte bemærkninger og udtalelser, herunder eventuelle mindretalsudtalelser, som kommunerne skal inddrage i deres videre arbejde med udpegning af områder, der skal indgå i Grønt Danmarkskort. Det er forventningen, at kommunerne på baggrund af anbefalinger fra naturrådene planlægger for potentiel natur på en måde, så der ikke i praksis opstår konflikter med private eller offentlige interesser eller sker begrænsninger af muligheder for udvikling og vækst i kommunen.

De lokale naturråd skal have afsluttet deres arbejde senest den 15. juli 2018.

Erhvervsstyrelsen, den 10. august 2017

SIGMUND LUBANSKI

Bilag 1

Oversigt over geografisk inddeling af kommunerne ved oprettelse af lokale naturråd

Danmark er opdelt i 20 geografiske områder. I hvert område skal der oprettes et lokalt naturråd.

Jylland

1. Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Læsø
2. Morsø, Thisted
3. Aalborg, Mariagerfjord, Rebild, Vesthimmerland
4. Holstebro, Lemvig, Skive, Struer
5. Favrskov, Norddjurs, Randers, Syddjurs
6. Herning, Ikast-Brandø, Ringkøbing-Skjern, Viborg
7. Esbjerg, Fanø, Tønder, Varde
8. Aabenraa, Sønderborg
9. Aarhus, Hedensted, Horsens, Odder, Samsø, Silkeborg, Skanderborg
10. Billund, Fredericia, Haderslev, Kolding, Middelfart, Vejle, Vejle

Fyn

11. Assens, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Langeland, Nordfyn, Nyborg, Odense, Svendborg, Ærø

Sjælland

12. Allerød, Egedal, Furesø, Gentofte, Gladsaxe, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal
13. Albertslund, Ballerup, Glostrup, Herlev, Høje Taastrup, Ishøj, Vallensbæk
14. Brøndby, Dragør, Frederiksberg, Hvidovre, København, Rødovre, Tårnby
15. Fredensborg, Frederikssund, Gribskov, Halsnæs, Helsingør, Hillerød
16. Holbæk, Kalundborg, Odsherred, Slagelse, Sorø
17. Faxe, Næstved, Ringsted, Stevn, Vordingborg
18. Greve, Køge, Lejre, Roskilde, Solrød
19. Guldborgsund, Lolland

Bornholm

20. Bornholm

Danmarks lokale naturråd

